

VALENCIA NÒVA

SEMANARI REGIONALISTE

Número setit, 5 céntims

La correspondencia al Director
APAREIX ELS DUMENCHES

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Plaza d' Espartero, núm. 3, entresuelo

→ Valencia-(Grau) ←

Número atrasat, 10 céntims

No se tornen els orichinals
APAREIX ELS DUMENCHES**Grasies á tots**

Plens de satisfacció, llansem està exclamation desde lo més fondo de nostre còrdia: ¡Grasies! ¡Grasies a tots! La misió d'el periodista, es molt delicà, graduauan sa importància segons la impressió qu'el moga á fer correr la ploma sobre el paper. Si es un reporter, cuja misió es la de informar á la opinió, no té més que procurar qu'esta siga tot lo més exacta possible. Si es un redactor, dedicat á articuls serios ó festius; no te més que descriurelos de modo y manera que logren el ff qu'él se proposa. Si es un director de un periódic politic, no té més que defendre el credo d'este, y el motiu de son existència, y d'este modo y manera pot estar segur y tranquil de que son treball serà correspost. Pero quant se trata d'un grup de chovens que no son escritors y que son únic credo polítich es defendre á sa terra patria, cuant estos viven que son sentir, no está cheñeralisat entre els seus paisans y traten de resusitar entre els el amor y cariño á la terra qu'els va vore naixer, cuant son pretensió es la de achuntarlos tots pera que en son cariño y esforz la llibertat de les caenes de la tirania que sufix, cuant se trata d'escriure pera tots els gusts y voler que sobre estos hacha uno predominat é independent, el amor á son regió, entones es molt gran esta

LA REDACSIÓ

misió, molt noble, molt... difísil. Ara bé. Que cuant una regió està sumament explorada y sons fills son, burlats y escarnits d'aquells que tenen la sagrada misió de protegirlos y donarlos peu pera son engrandiment y sa rechenerasió moral y materialment, entones, tots acudixen al primér crit que se llansa al aire en este concepte. Així ha susuit en l'aparisió de nostre semanari. Tots els nostres paisans s'han aglopàt a comprarlo pera vore lo qu'era VALENCIA Nòva. La majoria d'ells mos han brindat son achuda, tant en la ploma com en tot lo que siga. Així pues, s'ham vist en la imperiosa nesesitat de aumentar el tamài al segon número, sent asó la prova més evident de nostre exist. Han segut defraudades les seuhes esperances? El fet de haber agotat la tirà, mos ompli de satisfacció y mos obliga á creure que tots els valencians volen que desaparega la Valencia vella, la claudicà, la que sufríx en pasiensis y resignació totes les burles y humillacions que li fan, y que vixca una VALENCIA Nòva, qu'en nom de tots, els defensa y obtinga son revindicació. Han segut nosaltros els elechits? Pues alá anem, que la lluya, desde el primer número està acomençat y no es retirarem d'ella, hasta qu'els nostres paisans no mos retiren sa confiança, ú obtingam la victoria al gloriós crit de vixca VALENCIA Nòva.

LA REDACSIÓ

Ya es hora de que afirmem seriament, virilment, sense regust de xalachimengra y sense fum de sorollosa traca que s' emporta l' vent. Hem de parlar clar y valencià y hem d'anomenar les coses pel seu nom. Y castellonencs, valencians y alicantins, hem de ser uns, y abans que tot y sobre tot, hem de ser VALENCIANS.

Ab motiu de la nostra questió del ferrocarril directe, ab la qual Valencia ha sigut burlada una vegada més per l'opressor despotisme del Poder Central, veus y entitatis qu'en altres ocasions combateren tant despiadada com equivocadamente les nostres doctrinas, han clamat solidaritat y valencianisme. La protesta viril de la Valencia justament indignada ha calmat y el Govern seguramente se riurà de la nostra conformació y de la nostra mansuetud.

Es necessaria una renovació espiritual y patriótica de la nostra terra: y parellament ab esta revolucionarisa, biá que afirmar virilment els nostres drets de poble digne contra les humiliacions y les bescas: hiá que cridar Vixca Valencia en valencià, y s'ha d'amenaçar ab els punys tancats.

Soleixina farem una Valencia digna, una Valencia forta, una Valencia nova.

MIQUEL DURÁN TORTAJADA

"VALENCIA NÒVA"

De nostre ben volgut amic paisà y cult escritor el Director d'el Diari de Sabadell.

Plaume en gran manera, amics, que hem demanau la colabració pera este mon intent de manifestació valencianista, escriure baix este títol, VALENCIA Nòva, evocador d'un temps no llunyà, en que ab el mateix nom per bandera, vaig dirigir els meus primers passos y vaig donar els meus primers entusiasmes en la lluya per la noble causa de les nostres reivindicacions regionals.

Fé poc, uns coratjoses joves valencians, han fundat en Barcelona una entitat y un periòdic ab l'esperanzador nom de *Jovenut Valencianista*. També nosotros, no fà molt temps, fundarem en Valencia esta Jovenut y laborarem per la Patria ab l'ardidesa de la fe y l'entusiasme dels poca anys. Ara sou vosotros que ab la reaparisió del semanari VALENCIA Nòva, exitx de l'entranya de la part de Valencia que mira al mar, a eixa incomparable Mediterrani de sàgues blaves y tranquilles per aont en altres temps ens arribà el progrés y la cultura, em doneu una gran alegria y m'ompliu el cor d'un reconfortador optimisme.

VALENCIA Nòva, *Jovenut Valencianista*, ens estos noms que ara retornen á la vida per la voluntat d'entusiasmes valencians, de plomes valencianes, com en aquells altres, *El Cri de la Patria, Renaixement*, encara no resucitats; hiá algo de la meua ànima qu'em recorda passades lluites entre la indiferència ó la hostilitat de la nostra terra envers els nostres redemptors ideals. Oh, quin suprem goig, amics! La nostra tasca de precursores no ha sigut esterà; els fets se reproduixen á la volta de pocs anys y ab els mateixos noms!

**

Es indubitable que Valencia està necessitada d'una renovació espiritual y patriòtica y a conseguir esta renovació han de tendir els esforços de tota intel·ligència modernament educada y de tot element sabientment orientat. Y aquesta deu ser la noble y enlairada missió d'un periòdic valencianista que porta el seu davant, com una triomfal bandera, estes dos paraules que son tot un programa: VALENCIA Nòva.

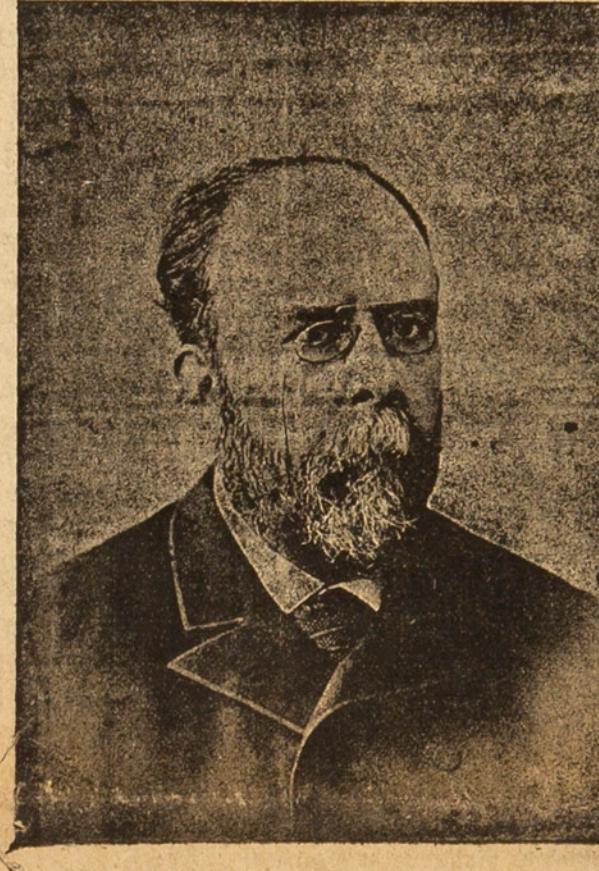
Pera renovar patriòtica y espiritualment nostra terra y ab preferència esta nostra ciutat desorientada en extens y sensiblement castellanizada. En hìt necessitat de revolucionarisa, de foragitar del nostre costat llengüiss y costums exòtiques, imposades per la forma y per barbre domini contra el feble, contra l'oprimit. Hem de tornar á ser nostros mateixos, traientnos de damunt el vergonyós estigma de poble conquerit.

La parla es la més significant manifestació de la existència d'un poble. A conservar nostra parla, bella y dobla com cap atra, á ennobliarla, á dignificarla, á colocarla en el lloc que li pertoca per les seues virtuts y perqu' es nostra, hem de dedicar totes les nostres energies, tots els nostres entusiasmes, tota la nostra fe; perque es indigne, es oprobriós y vergonyent, qu'els valencians oblidem per un'altra la nostra dobla llengua, aquella ab la qual un Rey noble y generós dictà sabies y democràtiques lleys y vostre diví Pare Ausias March, l'excel·le Poeta, cantà ab suprema inspiració y als espirituallistes els seus amors y els seus sentiments.

Hem de respectar les nostres costums, hem de reivindicar els nostres drets, hem de revolucionarisa. Y pera portar á cap a questa magna obra en mitj de la lamentable desorientació de la nostra terra, els pocs, els abnegats, hem de posar cor y cervell y entusiasme; y així portarem el convenciment á l'ànima dels sencills y dels humils y de tots els bons valencians qu'ens seguiràvem conveniuts de la noblesa de les nostres doctrines, y els que així no ho fesen, serán fills borts de la mare Patria, que renegaran del seu amor tres vegades pur, tres vegades sant.

**

Prout valencianisme de tabalet donsina; prout periodiquete bilingües y de mal gust, qu'és una vergonya pera 'la qu' els escriuen y un mal perniciós pera 'la que 'la lignen; prouts «vives» a Valencia en castellà, perque així em mataria en sentit patriòtic, prout «Himno á la Exposición».

VALENCIANS ILUSTRES

Al vore la llum este semanari, es logich y natural que senti purament regionaliste y fervient defensor de Valencia, no olvide á la ilustre y gloriosa societat valenciana «Lo Rat-Penat», glòria perenne de Valencia y mare fecundíssima de innumerables filles, que honorant els mateixos, han honorat á sa mestra y á sa patria valenciana. Així pues, nosaltros volent, correspondre als glòriosos antepasats, huí per huí, no tenim altres mitjós que publicar les seuhes biografies, sent la primera la del insigne poeta y fervent patrisi el Excm. d'ilm. Sr. Don Teodoro Llorente Olivares. Naixqué el 1.º de Jiner de 1836, en el carrer de Serrano, número 29, en el edifici que hasta fa poch de temps ha segut casa de Socorro. Sons descendents per vanda de pare eren ricjans y naixqué el poeta en ocasió en que son pare prestava servisi de subteniente en Molivedre, pues estava en el castell de guardià. En 1850, publicà son primera poesia. Cursà la carrera de Dret, en nostra Universitat, obtenint en tots els cursos, distinguides notes. Com á polítich, se distingui en el partit que acudílla Silvela, fou diputat á Corts dos voltes, y provincial varies. Com á periodista es llavor ha segut intensa, seria y honrà. En 31 de Jiner de 1866, dirigi el primer número de *Les Provincies*, exercint el carrech de director durant 43 anys.

Com á poeta, adquirí gran fama, y reissons estàns són triomfus y treballs. Publicà infinitat de obres, totes elles de meritíssima llavor literaria. En justa recompensa á sóns treballs y grandíssim amor á son terra, fou nomenat historiador d'ella. Ademés obtingué distinguides condecoracions, entre elles, la de Caballer de la Gran Creu de les Reials Ordens d'Isabel la Catòlica y de Alfons XII. Caballer de la Real Orden de Carlos III. Academich numerari de la Real Academia de San Carlos de Valencia. Academich corresponsent de les Reials Acadèmies Espanyola y de la Historia de Madrid y de Bones Lletres de Barcelona y Sevilla. President honorari de la Asociació de la Prensa Valenciana, de la societat Lo Rat-Penat, del Circul Valencià de Buenos-Aires, expresident del Ateneu Científich y Literari de Valencia, etc., etc.

Paseume per la capella de la Verge pura y bella, Patrona dels valencians y cuant arriba á la pòrta, cante en veu no mol iòrta un repòs dels capellans,

Als 25 anys, se casà en D. Dolores Fal.

ó Serrano, resultant d'este matrimoni 5 fills y 8 nets. El immens cariño que sentia Valencia per son fill predilecte, se demostrà en motiu de son coronació en la Gran Pista de la Exposició de Valencia en Novembre de 1909, y més en cara en motiu de son enterro que fon sotuys y de una brillantés may vista.

En cara que ya publicà per tota la de-més prensa, en ocasió oportuna, la hermosa poesia valenciana el *Testament*, no resistiu al desig d'estampular en nostre modest semanari. Teodoro Llorente en esta poesia, hermosa com seuhua, sabé expressar en tems y delicats pensaments, tota la grandeza de s'ànima. El poeta que com Llorente, sabé recopilar en sa vida els tres hermosos ideals *Fe, Patria y Amor*, es més que poeta, home gran y immortal.

Son sentida poesia, es la siguiente:

"TESTAMENT

Quant jo muiga, amada espousa
si tu vius, y no 'fa noss,
tancam los ulls, los espills!
Si es morta ma companyera,
lo que ella amorosa fera
feude vosaltres, mos fills.

De fe y humitat en próba,
mortalleme ab la ròba
del bón Pare Sant Francés;
de corones y garlandes,
de creus, insignies y bandes,
janitatis, no 'm posué res.

En les mans lo Sant Rosari
vull portar; l'escapulari
del Carmen penjat al pit;
y com signe ben notori
de mon dijós desposòri,
l'anell d'or ficut al dit.

Quant me pòrtan á la tòsa,
davant, j'insignia gloriós,
veja ben alta la crèu;
si acompañantme 's dignaren,
los que 'n vida m' estimaren,
tal favor els pague Deu.

Paseume per la capella
de la Verge pura y bella,
Patrona dels valencians
y cuant arriba á la pòrta,
cante en veu no mol iòrta
un repòs dels capellans;

Pera guardar mes despulles,

baixant á terra les fulls,
no plantéu ningú ploré,
plantéu un xipr, que apunte
dret al cèl, y al cèl s' en munte,
com s' en munta la oració;

La oració, que tota pena
conhorta, dolsa cadena
que unix els vius y els difunts;
això, mos fills, vos demane;
que pregueu vos encomana
sempre agermanats y junts.

Pregueu á Deu que 'm perdone,
y la Santa Glòria 'm done,
ja que, indigne peccador,
si molt falté en esta vida,
mon ànima mal ferida
sempre ha estat plena de amor!

L'amor sant, divina esencie,
endolce vòstra existència,
donantvos dijes sens fi;
y quant, traquila y confiada,
alcéu al cèl la mirada,
enrecordeu vos de mi.

Y vosaltres, els insignes
trovadors, més que jo dignes
del que 'm donéu dols tribut,
per traure d' ell l'armonia
que trobar jo no sabí,
prengámon pobre llaut.

La Musa volguda y santa
que les patries glòries canta,
mare amorosa, el posé
en les meues mans febroses,
quant, coronada de roses,
del llach somni despatxa.

Més inspirat y més destres,
Oh, nobles amich! joh mestres
del Gay Saber triunfador!
teu vibrar totes ses còrdes,
cantant en tiples acòrdes
la Fe, la Patria y l'Amor.

Cantéu la Fe, llum segura,
que á la pobre criatura,
si enfosquis son seny lo mal,
entre nubolades negres
móstra 'ls respaldors alegres
de son reyne celestial.

Cantéu la Patria, y si á terra
baixa el front, en mala guerra
ferit, digau á una veu
que aquell que la desampare,
fill fort de tan bona mare,
no tindrà perdó de Deu.

Cantéu l'Amor, que agermana
tota la família humana,
que entre tots partix el pa;
y en nostres vies asproses,
llirí entre cartas y roses,
á pomells esclarir fa.

Y si la glòria vos dona
la cobejada corona
de un rayent que no te fi,
penséu ab quanta alegria
jo en vòstre front la vorrà
y enrecordeu vos de mi!

TEODOR LLORENTE.

El Directe á Madrid

La construcció del directe no es cuestió que afecte solament á Madrid y Valencia, afecta á tota nació. Este negosi, deu preocuper seriament als de Madrid, tant ó més que als de Valencia, puesto que la seu construcció, supon que al cap de pocs anys de explotació hauria augmentat considerablement, enormement, el valor de totes les finques urbanes y rústiques de les dos capitals, així com el del comerç é industria de Madrid y Valencia. Pareix que tots els que mos interessa dita construcció, estigam tranquil, baix la oferta de la tercera subasta, pero al mateix temps, nos queda el retinent, de que sinó acudirà ningú á la subasta per no garantizar el 5 per 100, en tal cas, no debem desmayar, no caigam en la cobardia de apartar-nos de la lucha, pera plorar com flauxes dònes, nostra desgrasia y el afrent sufrir per el Sentralisme. Sigam homens y obtindrem la victòria. Escarmetats de totes les vergonxes que mos fan sufrir els de Madrid, no fiem en ells y acostumbrarem á contar en nosaltres mateix.

Així pues, vacha una idea per si combé. Presenteu-se com a postors les dos capitals, Madrid y Valencia, representants per

els propis Achuntaments y en nom d' ells, sons Alcaldes.

Oriogà la subasta ó consesió als dos municipis mancomunats, estos y buscarien y encontrarien en Espanya, quicà á soles en Madrid, Valencia y pobles interessats en la construcció d' el directe, el capital necessari pera la tal, creant impostas especiales, estableint empréstims y demandant el concurs de tots els veihos y propietaris de dites capitals y pobles: sollicitant d' els elements intelectuals idees para conseguir y explotar hoy barato. Després, ya estén cansats de repetir qu' en Espanya faltan carreteras y vies de comunicació, les que se podrien construir molt econòmiques, empleant els servis d' els desgrasiats que s' encuentren en els penals. No builo dir en asò, que á estos infelisos no els se se pagara el seu treball, no, molt al contrari. Pero així com França els obliga á treballs forcats, seu un martiri pera estos infelisos, el Gobern Espanyol podria, ferlos una serie de beneficis. Obligantlos á treballar al aire lliure, tindrien més salut, no se adiestraren en els vissos y donarlos un chorral en cara que més redut qu' els que donaria á atres treballaors, se afornaria un grapat de pesetes de les que podria eixir el presupost de carxes, y els presos donarien á la seua família el chorral guafat y en mich de la desgrasia, serien un alivio pera ella y pera la nació, antes que ser una càrrega com heu son en la actualitat.

Així pues, la empresa d' el directe, podria emplearlos en estos obres, contranillols al Gobern. Després procurar, que tots els materials á ser possible, foren d' els pobles qu' estan interessats en la tal construcció, obtenint un benefici y reportantlo al mateix temps als mateixos. Ara després de tot, no se olvide que la condició essencial, en que la tracció siga elèctrica, baratissima en relació á la de vapor y sobre tot qu' el ferrocarril directe, seria un riu d' or pera Valencia y pera Madrid, la capital d' Espanya val molt més la línia recta al mar, que la pòsa en comunicació en tot lo mon, que no el ferrocarril del Norte, que sols la pòsa en comunicació en Espanya.

Madrilens, achudeuoms una vegá y anem á per el directe.

ROBERTO BALLESTER

DE LA VIDA

En humil bresol naixqué de casa pobra y hounrada, uns fadrins qu' als quinze la mel era sa rialla, bella com hu son les flors, alegra com la donsaina ascendosa de sa casa, de sons pares mol mimada. Li brollà el primer amor per Toni que la miraba, un fadri desarrollat de belles facsions de care; Un dia llechint en Toni digué...—Sent amor y calla! yo 'l faré caure en la ret ayivanl més la flama; y davant del seu espill les rialles ensayaba pera enviarliés a Toni y fer que se declarara. Dende entones qu' el tal Toni totes les nits li parlaba als peus de la finestra de sa blanquida barraca. Pass el temps y la chiquilla en otra cosa pensaba: El amor es una cesa de parades y batalla, de pensaments passachers tot ilusió; una farsa; Yo builo tindre altre plaer y aixina pensant esclata, acostançant cap al visi qu' era la seua inoransia. Toni veia les accions de la idea de Mariana y com era tan honrat al cap la sanc li puchaba. Pero com ella era lista prou guapa y molt salamera, en les grases qu' ella feia al seu novio provocaba fentli anserdrer la sanc en una tremenda flama.

Satisfeta del plaher de Toni que ya li bastiaba y veient que ningú del poble li feia molt bona cara, un dia entre dos clarors el seu poble abandonab, sent qu' allí no lo volien per tindre tan mala fama. En busca de la ventura á Valencia sen anava diliguent...—Podré fer de mi lo que me done la gana? Per si arribà á la ciutat y llomosa demanaba y al vorell un sefior li va dir jolé la grasia! Ella se quedà mirando en la mirata grata que les dones saben fer en eixe embelles que mata oferial el sefior

Un paraís de bonansa,

Ella 's declarà vensuda y hasta 's v' sentir ufana de agafar la trista seuda per ahon va la dona mala. Ya pogué chusgar dichosa del plaher, la tal mundana; portava traches de seda, en carnache pasechaba. ¡Qué felis soc! ¡Asò es viure! dia entre si la sensata, y no veia en ei segura qu' estaba en l' aire la rama. Pero se trençà per fi trovant el sefior un atra que tenia les flors noves, atre incheui, atra grasia; y acabà per diri un dia que ya no li feia falta, porque la seua hermosura en son cor no obreninaba el plaher ilusionat qu' en els seus dinés pagava.

—Es d'ri qu' ara en despresies, —digué la dona mundana, despues qu' has fet conserbir en els dinés y la bavia una vida d' ilusions y ara es tornat tot aigus!

—El teu cariño compré: qu' es dec? contesta, parla? —No vulc la teua riquesa, bulló el teu amor... la flama de cariño verdader que más promés de paraules.

—Oalla que no vulc sentirte, vesten pronte d' esta case, y en el fardet en les mans sen anà piorant de rabia

Al carrer de corrupció anat á parar Mariana, y porta este trist lletrero pintat en la seua cara. «En este carrer m' afone per ser una dona mala».

Fadrines, prengau exemple del plaer de la mu idiana.

FRANCISCO PICÓ DE MORELLANA

CIFRES Y FETS

Pera qu' los valencians vegen com tracta el Estat á Madrid y com á les províncies, traem á relleu lo que á la nació li á costa la construcció del Canal de Isabel II; cuan-sevol creurá, que li' sosteniment d' aigües d' una població, es cosa que sola á ella li pertany, pero assò seria pensar lògicament y es molt estrany per Espanya; aixina pues, s' ha creut molt razonable que tots los espanyols contribuixquen a que los madrilenys tinguen potables y abundoses aigües.

Per R. D. de 18 de Juny de 1851, se anunciat que se encarregara el Gobern de la construcció de dit Canal, admintint la col·laboració del Ajuntament de Madrid y dels particulars; als deu anys duya l' Estat gassats 60 milions en les obres del Canal y 2 en les del D. positi y els particulars habien deixat de pagar als 20 milions per dividendos pasius qu' es corresponen abonar. Pero

vé el Sr. Alonso Martínez, ministro de Foment y sinca cap de mitrament senta de un modo absolut qu' el servici de aigües de Madrid s' siga la construcció del Canal era de la competència del Gobern, estableint aixina un irritable privilegi; per ley aprobada en Corts el Estat se obliga á pagar les obres del Canal.

Segons la Estadística de Obres públiques de 1895-96, la cantitat total gastada en el Canal hasta 1887, fon de 68 165,000 pesetes; ademés se calculaba per lo tercer Deposit 8.240 714 pesetes, tot assò sinca contar els gastos de reparació, conservació y explotació, estudi, personal y material de oficines. Se poden pocs calcular que desde 1891 ens, les obres del Canal de Llobregat han costat á la Nació espanyola uns 100 milions de pesetes y gracies á este abús, en Madrid, disponen de 260 litres de aigua per dia y habitant.

Y ara vejam los beneficis que recibí el Estat á cambi de tan enorme gasto; tots los canals d' Espanya, incluint el Imperial y el de Castilla, donon un producte de 1.200,000 pesetes; tragas el conter de lo que correspon al de Llobregat.

Referintse á la qüestió del Directe publica la prensa les següents manifestacions: Del Sr. Ruiz Jiménez, alcalde de Madrid:

«Creo firmemente que los comerciantes y industriales de Madrid no se han percatado de los beneficis que dicha construcción habia de reportarles.

Los comerciantes madrilenys, hoy deuen acometer empresas industriales y ello difuscultra la constitució de una campanha con capitales valencianos y madrilenys.

De D. Alfonso Diaz Agero, president de la Diputació provincial de Madrid:

«Creo firmemente que el comercio madrileny no se ha percatado de los immenses beneficis que habia de reportarle la construcción de la línia de referencia.

En las reuniones celebradas se ha visto que no ha secundado el movimiento iniciado.

Es dir qu' en la vila del Oso y del Ma-

droño encara no se han percatado y qu' en els no cal contar pera res.

—El agrément es virtut d' els elegits!

—Pera que comentar?

PERE DE FAX

El Port de Valencia

Per fi, anem á vore realitat el nostre idea! Donat á nostra apatia y á la carencia d' elements directius que reunieren a una gran voluntat, especial talent, el abandono y desconsideració en que mos ha tengut sempre el Poder central, gravarem en nostre ànimo la desilisió de tindre un port digno de Valencia. Ets, en els últims vint anys, ha sufrit una gran y notable transformació. Aumenta les vies de comunicació, especialment les férrees, eixamplats molts dels seus carrers, aumentats els elements de tresch, engrandida la industria y donat al desarrollo que ha pres el agricultura y son comers, Valencia necessita un port capítal de poder resistir als barcos y vapors de major tonelada, asò es lo que li feia falta y lo que com haudit antes creiem que no tindrem. Pero hui pleus de alegria y satisfacció po lem dir que nostra ben volguta terra, nostra hermosa Valencia, tindrà un port digno de sa importancia y mercantil y merecible. El dia 30 del mes pasat, se celebra en el ministeri de Foment, la subasta de les obres del diques, exis iores y molles comercials de nostra pòrt. Se presentaren dos proposicions. La segona, resultà més ventajosa que la primera, havent-si ajudicat provisionalment al proponent d' ella D. Miquel Zapata, representant de la casa Zapata, Maestre y Compañía, per la cantitat de 19 346,110'80 pesetes.

Si sentiu alegria, ante la esperança de tindre un port com se mereixen, no tenim més mé, de vore qu' els nostres compatriotes, manprenen la vida activa d' el treball y glorifican els, recuperant la fama industrial y comercial ya casi perduda de nostra volguda patria. La casa constuebra que ha obtengut la contrata es española: la formen capitalistes de Murcia e importants banquers de Madrid: conta en grans resistencies metàliques y en un acreditati presugi en el mercat nacional.

Tots importants mines y construixen en la actualitat el port de Tarragona: ha acabat, la part més principal d' el de Barcelona, en cuya obra ha consumit, 22.000.000 de pesetes. Esta societat, te tota classe de material per el dragat, com dragues de succió y trenc-roques y ha venut en Barcelona, moltes més dificultats de les que se li puguen presentar en Valencia. Aixina pues, donat la serietat é importància de la casa constructora, de no surir ningú inconveniente, esperat, será completa nostra alegría, si pronte, molt pronte se inauguren les obres.

La festa á la quintilla

En el paranimf de la Universitat furent el dispatge passat en la armoniosa caceria de nostra dobla llengua, en agradaables versos inspirats en el amor qu' el fil professa á la mare, nostra volguda Valencia.

El cult sevillano regionalista Foo y Flama, mos donà motiu pera saborechar una nit que no se deu ovidar entre els bons valencians, antes al contrari, deuen desuixirli moltes més, pera que vechia el mon eanser que Valencia no ha perdut son prestich, son idioma, que ha pess d' el temps transcurrit encara plora la pèrdua de sons furs arrebats per un poder centralista, y que sinca deixar de ser espanyola, desitja son libertat.

Eixa nit, evocava en nostra imaginació

el trist record de lo que algú dia fo Valencia. Allí era tot valencianista, el cant,

la poesia, la prosa, les notes de la ronda, tot està saturat en el aroma de nosaltres jardins, tot estava inspirat en nostres gloriósas tradicions, tot se sentia renaixer per els aires de la volguda terra qu' els va vore naixer. A les nou y mitja, entre els aplaudiments de la nombrosa concurrencia que ocupava el local y als acords de la Marcha d' Ispans que tocà la banda de música de Benimaclet, entrà el eximi y volgit paisà el ilustríssim Sr. Doctor D. Juan Bautista Bñoloch, Obispo de la Seu d' Urgell, seguid de les autoritats y representacions oficials. Acte seguid ocupà la presidència y a sa dreta, s' asentaren el alcalde D. Fernando Ibáñez, el conselhier D. José Ferraz, D. Antoni de Cidó, jurat canificator del concurs de la quintilla y D. Fausti Barberà. A la esquerra pregueren asiento el teniente coronel d' Artilleria D. Alfonso O. agu, que representava al capitán general, el Cronista de la ciutat, D. Luis Cabrián Mezquita; el familiar d' el Prelat de la Seu d' Urgell, Dr. D. Francisco Ibáñez Duart y D. José Vivó. Se feu el silenci y alcunada el acte el Dr. Beníoloch, dient:

—Pues l' hora es tota

Y asi estén tota y,

Ma quintilla es esta;

Comensa la festa

Del vers valencià,

Una ovació general premia tant genial improvisació de tan inspirat poeta.

Acte seguit foren us de la paraula els poetes Vidal, Trenor, Viñals, Hernández Casajuana, Cabrelles, Mustieles, Cidón, Cabrián Mezquita, etc., etc. També se il·lustraren composicions hermoses de Thous y atres poesies que se aderen al acte. El tenor Balaguer, feu gala de sa extensa veu cantant una composició hermosissima, lleva y música de nostre ben volgut amic el entusiasta valencianista D. Bernardo Morales, el que acompañà al piano al cantant.

A tan hermosa festa li posà el clau el Dr. Beníoloch, el qu' en bon valencià, donà les grases a tots els que en aquella nit han contribuit a glorificar nostra hermosa terra valenciana.

Per la Compañía de Tramvies

ELS EXPLOTAOIRS

Quant vech que se forma una companyia per explotar un negòcio ú altre y cuant per casualitat més entere de qu' es estrançera com sol sospirar sempre; els cabells me se posen de punta y tot yo em pose a tremolar piñor que una caña de peixcar, en mans de un paixador de càna nerviós. Sabuteu, que les empreses d' explotació, solen ser els machors asota del Poble, perque sempre y en tota ocasió, ve ha resultar que triuva, no la rà y la choixie, sinó els dinés y la iofidencia; es dir, la llei del més fort. Quant vingué a Valencia el tramvia de vapor que tots el denominaren Rivachol, sentirem una gran alegria, perque venia á ferli la competència al tramvia de cabells; y per consecuència, nosaltros, el pùblic, els que tenim necessitat de anar de Valencia al Grau ó viceversa, erem els que anabem a gaudir si se estableix la competència de conoditats y de preu.

Era llocis y natural. Després el tramvia de foc, fin substituït per el electric de hui, y tots els valencians sinca distinció de ninguna cas, sentirem una alegria infinita, sempre anavem gaudint, per cuant se més augmentaven les comoditats y el preu no se puchava. Mol conforme. Pero arriba un dia en qu' els tramvies de cabells passaren á ser de la companyia d' els electric y entones, ya no fou tant l' alegria de més d' quatre, perque cregueren que había caigut sobre nosaltros una de les grans prescripcions al principi. Y al efecte, hui en dia, creu qu' estaran convenuts tots els valencians. Si els consumos mos son odioos, més que per el gavarrat, per el tracta insolent d' els seus empèste, la empresa d' els tramvies electricos no se queda rare.

Esta empresa, es el prototip d' el original. Al tiudre necessitat d' emplear el seu servici, ya que revestires de pasionis y humillació, ó d' armars en un revolver Sant o una pistola Brovning. A la més mínima, y en cuant te descuideo, ya te veus en un compromís ó en el machor atron, donat al tracte insolent de s' conduct o s' cebrares. Després, ya que vore el servici que mos doua. Less paraos, les fan, no ahon necessita el pasacher, sino abon els drons la gana; y no te quizes, sino vols vore en un compromís ó en un afront. Els coches, es aúts una asquer-iast.

—Home tots no serà? Y els de lujo?

—Estos están fets unes porqueres y solamens son de lujo, pera el cobro. Per lo demés estan tots desilustrats, els asientos desgarrats y en més poys qu' en uno, ca'retra.

—Home, y no ya remey a tanta calma?

—No. Perque hui en dia, la chusista ha mort y sols reina, els dinés, la mentira, y el favoritisme.

Del Grau

Una proposta

Chicos y chiques del poble que les obres estan trastornats y no paren de dirse

y no se perque és.

Nos parla otra cosa dona a casa

per alia aon vas, que es 'upor y

apenes si de casa al sot de

pots traure el nas, no req mobido a

y pues enseguide, al canto

te diuen: res, qui amors de mico

vosté no pot negar,

vosté es del tres

y si no nian del setze

no se perque és.

Nos parla otra cosa dona a casa

per alia aon vas, que es 'upor y

apenes si de casa

Mira á lo que te exposes; que si t' coneixen y volgueren fer-te una mala pas...

—No tinga por. Li aseguro com assó es un pantaló, que ningú m' ha de coneixer.

En efecte. El segón dia de carnistoltes, se presenta per la esprá en el disfrys de Mejía front à la sabateria de Consuelo; però en vista de que l' temps passa y la colometa no s'ixa, desidí entrar disfrys à tot.

Ell si que entrà pero el tingueren que traure. Y dic qu' el tingueren que traure, perque tantes patositas li soltò à Consuelo que ya no ducia que s' tractava de ell. Y usant el manec d' un espolsor en multa maestría, li soltò la primer tocata. A's chillets y chémés del Tenerio en pepitoria scudi una colla de chiquets, que crent qu' es tractava d' algú desmançat atrevit, prengueren la ofensa de la sabateria com à propia y, pel dolirli li posaren el coset un Cenlave; i plé de Cardenals!

Tan suculenta fou la tocata que, sense s'nt, tingueren que portarlo à la casa de socorro, abó despues de la primera cura, quedà fixat de tal forma que casi li convertiren el disfrys flament de Mejía, en calsots tunics de Comendador despues del disgust en don Juan. De la cara, apenes se li vafa el nas y un ull. Un bras encanat y... Con-suelo tan fresca.

Al entrarlo en casa la mare estigué à punt de sufrir un accident mirant aquell fardó de cotó en pel.

—Que no me coneix? dia ell somicant, i soc Ra... fe... let...

—Fall de la meua vida! ¡Que bé digueres que ni yo t' coneixiria!

VISENT TOMÁS SÁNCHEZ

Maneres de matar puses

Averiguant les maneres que hià para matar puses, diu un fadri de Bañeres:

—Fo les mata è puntellades y quant no puc à patates.

Y una chica de la Bolta qu' estava n'estochant peix, rahanint de lo mateix, digué també molt resolta:

—Fo les esclafes en los dits y les fas pegar esclafats.

Estaba en la reunió sortida d'una molt valenta, y parlant de la cuestió, com s' incontrataba coonta, diu —Yo crec qu' es poc y totes les tire al foc.

Sentia as un humor qu' encara d'una camaleta, y sense panderà da or, diu molt serio. —Chermanets, tot aquell home que puga que les mata com yo en l' unga.

Y una bella señora que portava curruçous, escollant estes abmons, va y digué mol satisfaç:

—Yo em despulve en mich la sala y les tire a un llibrell d' aigua.

Un señor molt ben posat pasaba per lo carrer, y quin està rasonat digué parantse primer:

—Yo en mate mes que ningú perque les tire al... à.

Pasaba una llaurora d' eixes de la llengua fresca, y com també era d'otora es park y saltó molt llesta:

—Yo pa no ferlos desaire, les vach espontant al aire.

Tingüe notis d'assó un chulo molt arreglat, y saltó al mateix instant, parantse allí de plantó:

—Yo les agarre y les penche y enseguida me les menche.

De modo que ben miràt quant de les puses es trata, es un sert y veritat que tot deu com pot les mata: pues molts modos y maneres hià per acabar en elles.

J. B. Y.

La Aduana del Port

El edifisi de la actual Aduana, es una vergüna pera els valencians, è impropia de l'importancia de nostre port. Es un casero veill è indesent y hasta se vol, mal sà y y ademés es insufficient pera els múltiples servis que 'n ell se presten. Guan se noménà per primer vegat el for un edifisi nou la Junta d' Obres d' el Port, heu prengut en multa calor, pero els anys pasen y... del tal projecte qu'?

En el ball de Piñata

Pepico era un chove simpatic, molt ben tallat, y molt amant de las dones.

Filí únic, sense pare (per desgracia) amo de un gran taller d' ebenisteria, en trenta anys y trenta mil posetes, no pensaba més qu' en disfrutar de la vida, sense abandonar mai els seus interessos: y com el taller donaba per tot, no li dolia gastar algunos billets al añ, sobre tot en obsequiar á las dones que segons dia él (y lo estic conform) son els anchels de la terra.

Per fi, cansat d' anar á salto de mata y fast de donar més ratos als marites que tenien la dona guapa, desidí casarse: Y al poc temps, [[catapulm]] ya tenim à Pepico casat en una chove molt bonica, molt romàntica y molt seiosa.

Vivia en companya de sa sogra; una jamaona en vigor, aragonesa hasta la médula, nerviosa, llecha y mes mala qu' un dolor de ventre en dichú, viuda d' un repesable ofcial del cos de Carabineros: [[Pobret]] dos campesins había fet en temps de guerra y may pogueron matarlo les bailes; mas doña Prisca la sua dona s' empeñó y el matá en quatre dies.

Tal era la sort qu' había fet Pepico y tal era la sogra qu' li había ixí en rifa.

Més no per això deixaba ell de divertirse, sobre tot quan arribava Carnistoltes, qu' era el seu plaer machor: Tenia qu' anar sempre en mentires, perque això sí: Era tant el respecte (ò la por) qu' li tenia á la seua manch política, que may lidiá la veritat per par a un disgust, (ò que li tirara un dimoni al cap)

En esta ocasió, habien pasat les tres, nits de Carnistoltes, sens qu' ell haguera pogut festir à ningun ball; la sua dona había suicit un indisposició natural de la dona qu' està en parill de ser mare y doña Prisca ho deixaba ixir à Pepico al carrer, ni para comprar el diari.

Esta, pensant en que aquella nit era el ball de Piñata y no volent deixar de anar á tirar una cana, (com dia él) finchí haber rebisit un telegrama de Barcelona, sobre asunto del negosi, y era presia anar.

La mama qu' en ser cuestió de interesos, no veia més que diners, s' avingué enseguida, acòrta la filla y á la hora del tren, ja tenim à Pepico en lo més en la ms, vestit de tros largos, cant de l' astiçao y pensant en les seues amigues d' antes,

Una vegada en dita estació y á l' hora de marcha, se despidió de sa sogra y la sua muler y au; paca dia: ellos á casa y ell... gal tren? no siñor: á sopar en la fonda de la mateixa estació.

Sop's: se feu hora: prenguó un coche: y en multa alegría y molt de sigilo, al ball toquen. Entrar en el saló y resistir mil felicitacions dels amics, per la sua aparisió en el temple Terpsicore, tot fon ú. Pasó la primera part deball, divinament: Molta animasió, multa alegría y multa vida.

Era el últim vals antes d' el descanso cuan va vore entrar una parella de maixqueres, que causaben l' admiració dels presents per les traches tan bonicas y orichinalis: Voreles Pepico y anar à preténdreles per ballar y sopar en ell, font cosa d' un santament; la impresió fon de les que pasen á l' historia: Una d' elles al reconeixerlo, li agafà un stac nervios y caigüe en terra senzà dir chut y no poc costà pera fer que tornara en si: pero la afra...

—Ah!! L' altra se tirà á ell com una fiera y si els amics no s'stan llestos, acaba en Pepico.

—Conque ast se nos engaña y se nos vitura! —

—Oristo me valgès! — Ea fis, que s' armà la gròss: A doña Prisca se l' amportaren els guardies mentrez cridaba com un energümeno. —[[Qu soy militar!]] —[[avor á la vindra de López!]] Al altra que era la filla, li feren aspirar éters y per últim, acompañaren á sa casa en companya de Pepico, qu' en una cara en mes ralles que te una sinfonía de Beethoven y més coñet que un all, no se li occuria mes qu' esta pregunta —[[Pero señor!]] —Com a pogut saber que yo estabam en el bal? No cap dute que te sis tres pecat capitals: Mata—Carabineros: Domadora de fieres y lo qu' es picor, sonambúla.

PACO MORAN BADIA

El Mercat Central

Este projecte que desde un principi està deixat de la mà de Deu (com se sol dir) creem que se deu haber perdut per canvi no se nomena res d' ell ni veem preparacions pera alcomensar les obres. En cambi les obligacions que se crearen pera sa construcció més estan costant un refò. Pera deixar dormir tant de tems la construcció del nou Mercat, no ca la lanta presa en contraire deudas ni crear interessos pels al cap de la correguda vindrà a resultar que valdrà més l' espart que ia escurred.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

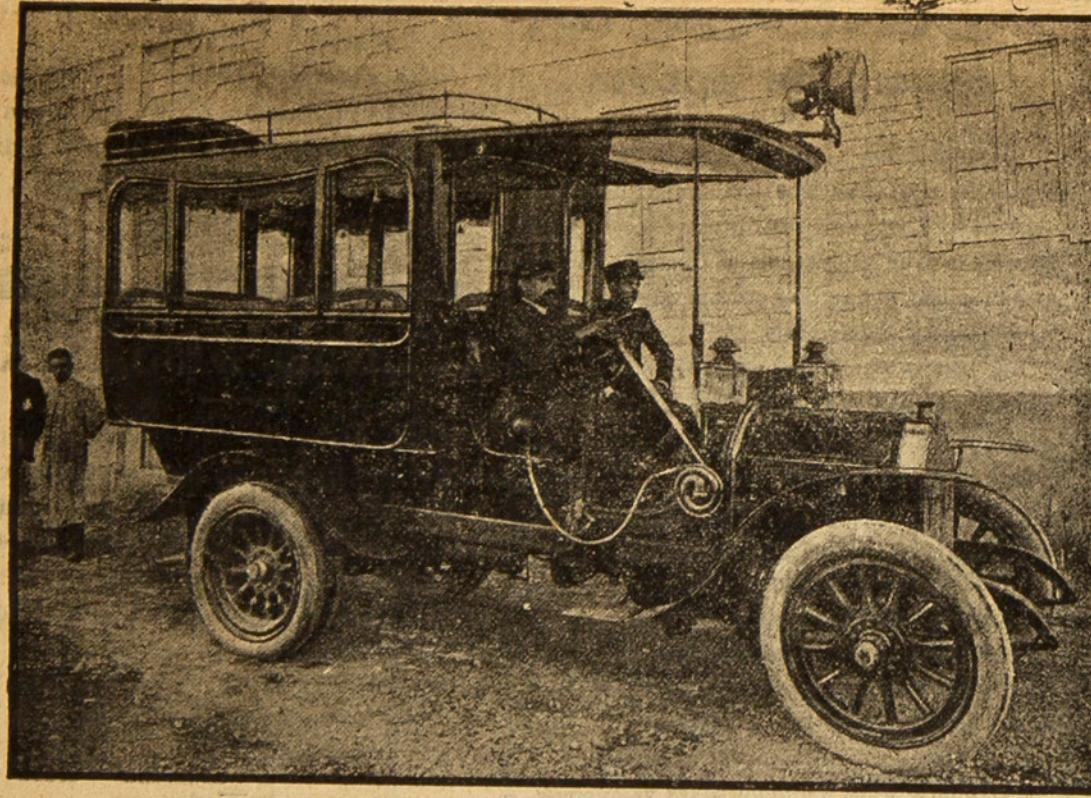
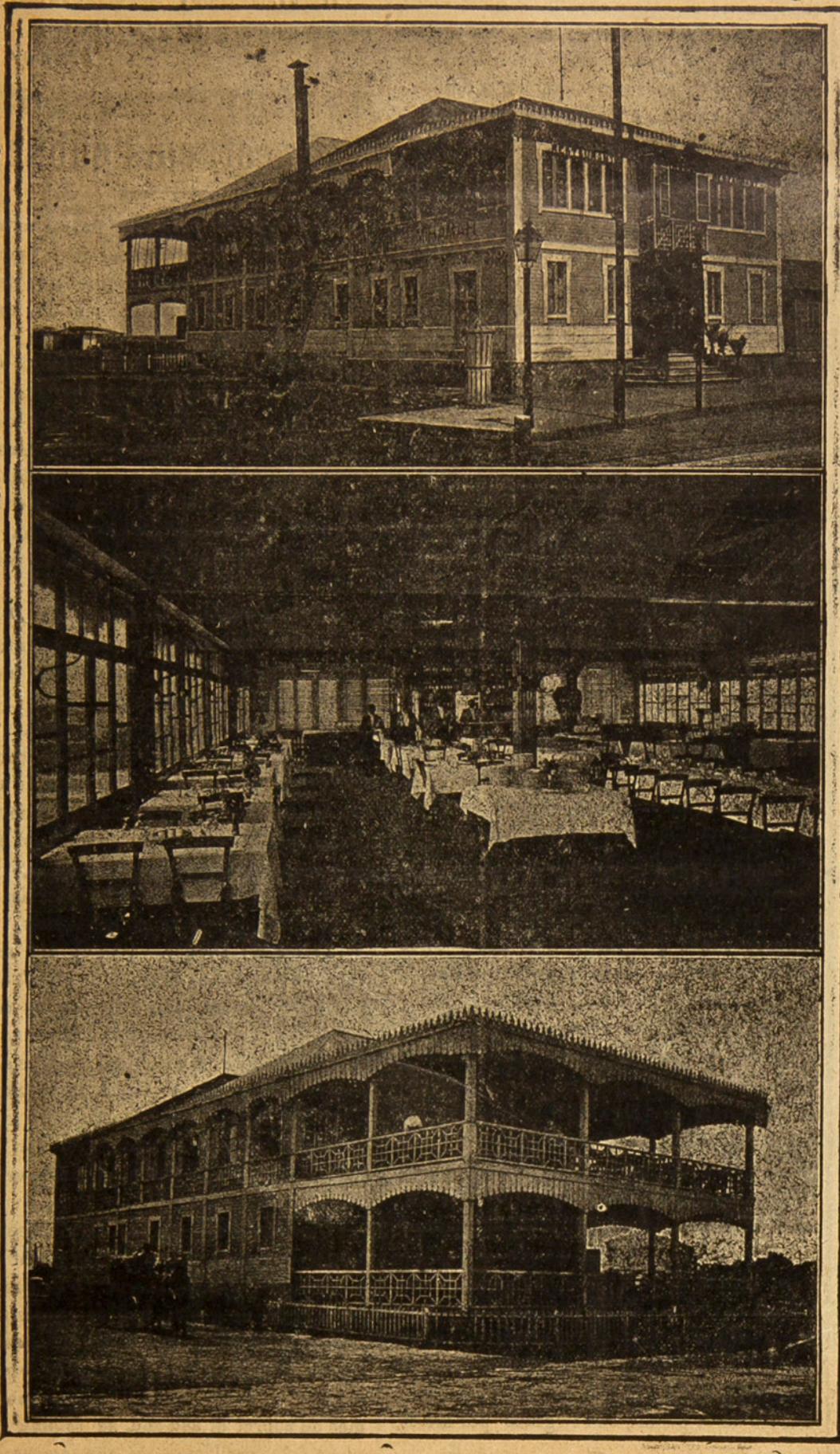
—

—

—

**GRAN RESTAURANT MIRAMAR
DE
JUAN CLEMENTE**

Saló-menjador espàs pera 500 cuberts. Automòbil de la casa á la paré d' els Tramvies :: Teléfono núm. 1037 * * * * *

Sastrería y pañería
— DE —
CECILIO VIANA
SASTRE-MODISTO
Esmero en la confección
Carrer de Sen Visent (Front à la Pilota)

EFFECTES NAVALS
— DE —
LUIS BALLESTER Y C.

Barnisos, abacs de Manila,
Pintures, Liquid Veneer, y tota
clase d' ateliers de peixca, etc., etc.

Extracte de Malta Llisterri

La millor malta espanyola!!

Superior á 10'6 per sa especial forma de preparació. Consentirat esterilizat. **ES EL MES PUR.** D' agradable sabor.

FOSFO-VANADINA LLISTERRI

Únic reconstituyent veritat que fa augmentar de pes en poca dies.

Farmacia de la Vda. de F. Llisterri

Escalante, n.º 3. (Rihuet) València (Grau).

Casa especial p' el despaig de reseptes en medicaments purs.

Oberta tota la nit. Medicaments moderns. Espesifics de la casa, del País y Estrangers.

Odontina Antiséptica Llisterri

Aromatis: el alé, lleva el dolor de quíxal, neteja la boca y enfortix les encías.

ITOS!!

Despareix á les 24 hores prenent la Gom-nolina Llisterri.
Els preparats Llisterri, se venen en les Drogueries de S. Antoni, de la Lluna y principals Farmàcies.

Comers de teixits Nacionals y Estrangers

ALFREDO GARCIA

Passeig de Colón, Cabanyal (València) (Antiga botiga de Pito).

Camiseria y corbatería. Únic depòsit del sabó «Ideal» pera tocar.

Comers de teixits Nacionals y Estrangers

CELESTINO GARCIA

Carrer de Escalante, 36, Cabanyal (València) (Antiga botiga de Servilleta)
Llensos, teles de cotó de totes classes y amples paños, franelles, llanes, cubertos de seda y piqué, mantelerías, etc., etc.

CINE LA ROSA

Carrer de Chapa. — Grau

Sessions tots els dies, desde les sis la vesprá. El que presenta mes ovetets.

FOTOGRAFIA ARTÍSTICA

— DE —
E. VIZCAINO

Machor, 26, entresuelo. — GRAU

Ampliaciones de retratos.

Treballs en llum natural y artifical.

Especialitat en retratos de chiquets.

FRANCISCO FELIU

Abadia de Sen Martí n.º 1

Llensos, bordats, teles de cotó de totes classes y amples, encaixos, cubres de seda y piqué, mantelerías, calesas y calsetines, ajuar complet pera noves.

Abadia Sen Martí n.º 1. — VALENCIA

La Palma de Oro

Fàbrica de dolços

— DE —
ARTURO MIRÓ

Carrer de Chapa, 29 y 31 Grau (VALENCIA)

Antiga casa Genero (no s' confundixen.)

Anunsiis Telegrafics

Ferreteria y Bateria de Cuina de J. Vaquer. — GRAU

Sastreria del Pòrt. — Machor, 9 — GRAU

La Espanyola. — Sastreria. — Chapa, 55 — GRAU. — Treballs a mida.

ANIS ALEMANY

Bar Gallito. — Servici esmerit i carregat d' distinguides sidores. — Carrer de Riba, 38 — VALENCIA

Francisco Plà. — Pintor decoratiu, Retaule sobre cristal. — Carrer del Pòrt (ans 4. Fernando) 17, pral. — CABANAL

Tintoreria Soto. — Sucursal Chapa, 28, Grau. — Despatx: Carabases, 10 — Tallers: Camí del Grau, 14, 23. — VALENCIA

FABRICA DE BENGALES

Paraigues, palmitos, hombreles boquilles y articles de pell.

DE

Luis Bruguera

Sen Visent, 41. — front al de Sent Ferran. — VALENCIA.

Pastisseria y forn

Viu de Chapeu Carles. — H. més i variat surtir reposteria. — Machor, 34. — GRAU

ANIS ALEMANY

Hotel del Pòrt de Roberto Pérez. — Servici per cuberts a la carta. — El més ben situat. — GRAU

ANIS ALEMANY

Sabateria la Imperial de Manuel Alagarda. — Carrer Machor. — GRAU.

Tenda de l' Ancora de J. Chiner. — Riba confecções; quiccalla, deposit dels impermeables Chiner. (Front al port).

Carnistóties. — Serpentines y confeti. — Paissaria de Oct. — GRAU

EMPLÉO: Se necesita un agente que tenga algunas horas disponibles pera treballar un asunto á sou fijo ó comisió.

Dirichirse á esta administrasió personalment de doce á dos de la vesprá y de set á huit y micha de la nit.

VALENCIA NOVA

SEMANARI REGIONALISTA

PREUS DE SUSCRIPCIO

Tres mesos tres quinsets.

Sis mesos sis quinsets.

Un añ dotse quinsets.

Als venedors 25 exemplars tres quinsets.

Anunsiis telegrafics de 15 paraules 1 pta. al mes.

Cada paraula que pase de quince 5 céntims.

Tamañs especials á preus arreglats.

Solfio, Piano y Armonía

La direcció de VALENCIA NOVA, desidioso de donar major facilitat á cuants tinguén necessitat de estudiar el art de la música (solfio, piano y armonía) en el Grau, ha contractat á un intel·ligent professor el qual cobrará 12.50 pts. mensuals á tot el que necessite d' els seus servis. També pot encarregar-se d' els concerts d' algún cafè. La Direcció respon d' els meritis artistics de dit professor. Per a més detalls dirichirse á esta Redacció.

Conserva les següents coses com noves: Mòbils, Pianos, Coches, Automòbils. Treballs de fusta barnissats, esmalts ó al natural.

LIQUID VENEER

Si teniu els móbils en taques de coure sol natural inclús de tinta, es verdaderament asombros el LIQUID VENEER. De venta, en totes les bônes Drogueries y Ferreteries.

FARMASIA SOLSONA

J. Benlliure, 17, Cabanyal (VALENCIA)

Productes químics garantitzats, especialitats nacionals y estrangeres. Oxigeno pur. Análisis.

GENARO VICENTE

Gran contrata de Anuncis. Publicitat en diaris locals y provincials de Espanya, telons de teatre, anuncis murals, andems de estacions, Mapes anunciantors, Calendari etc. etc.

El que bullga anunciar-se en esta placa, pot convertir el anuncii en este Centre, Barranc, 14, pral. València. — Teléfono 837.

FORN Y PASTISERIA "EL DORADO"

Carrer de Chapa, 57. Grau (VALENCIA).

BODEGA DEL SOL

DE
Bartomeu Guzmán
Vi de Jerez afago llechití, especial per a maltes, 2 pts. litro.
Vi de Málaga dolc á 1'50 litro.
Santa Teresa, 12. — VALENCIA